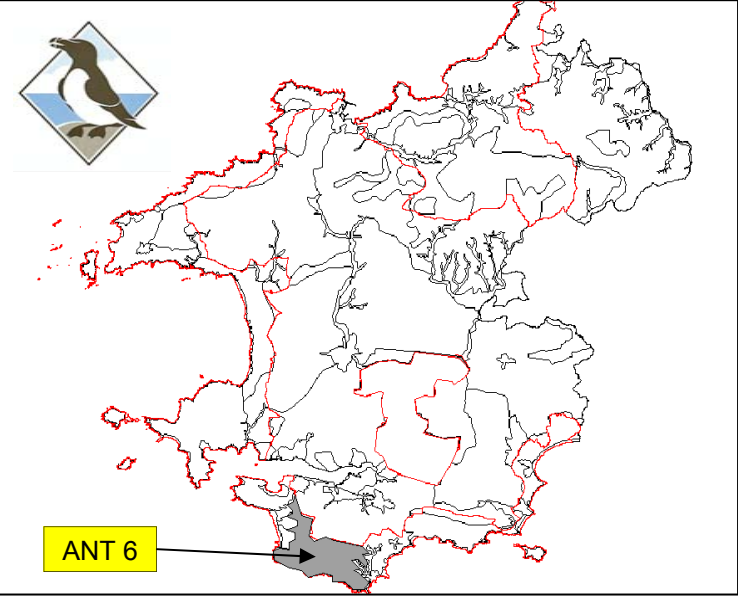

Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ANT 6 - MEYSYDD CASTELLMARTIN/MERRION

Lleoliad, Cyd-destun a Nodweddion Ffisegol

Darn llydan, agored iawn o iseldir tonnog a'r clogwyni arfordirol cysylltiedig. Defnyddir yr ardal yn helaeth gan y Weinyddiaeth Amddiffyn at ddibenion amddiffyn cenedlaethol, ar gyfer tanio byw a hyfforddi milwrol.

Nodweddion Gweledol a Synhwyaidd

Glaswelltir ychydig yn donnog ar lwyfandir arfordirol agored ar ben deheuol Sir Benfro. Ychydig o ddatblygiadau adeiladu sydd yn yr ardal, ac eto nodwedd ohoni yw'r hen chwarelau a phentrefi gwasgarog a'r dylanwad milwrol cryf ar ardaloedd y meysydd i'r gogledd a'r gorllewin o'r Maes Agwedd. Ceir cyfres o glogwyni caregog a llethrau serth gyda rhai cildraethau cysgodol bach ar arfordir y de. Mae gan y clogwyni lai o bantiadau miniog na chlogwyni eraill yn y Parc Cenedlaethol ac mae yna lawer o laswelltir arfordirol ar y copaon.

Nodweddion y Llystyfiant a'r Cynefinoedd

Mae'r cynefinoedd lled-naturiol yn cynnwys gweundir sych, glaswelltir clogwyni môr, glaswelltir niwtral, gweundir isel, clogwyni, glannau tywodlyd a charegog. Ceir nifer o adar gan gynnwys yr hebog tramor, y frân goesgoch a'r ehedydd. Mae rhywogaethau pwysig eraill yn cynnwys y morlo llwyd, yr ystlum pedol mawr, brith y gors ac anifeiliaid di-asgwrn-cefn prin eraill, cen prin a'r cytrefi mwyaf o adar y môr ar brif dir

Nodweddion Daearegol

Llwyfandir arfordirol nodedig, ar gyfartaledd, 50m uwchben lefel y môr ac wedi datblygu ar Galchfaen Carbonifferaidd. Rhai systemau dyffryn bas yn bresennol a nodweddion carstig sylweddol gan gynnwys dolinau. Ardaloedd helaeth wedi eu newid gan feysydd milwrol. Wedi'i ffinio gan yr arfordir i'r de a sgarp Hen Dywodfaen Coch i'r gogledd, y ddau gyda chyfeiriadaeth Gorllewin Gogledd Orllewin-Dwyrain De Ddwyrain. Clogwyni calchfaen uchel yn nodwedd (hyd at tua 40m) ac yn cynnwys amrywiaeth o nodweddion geomorffolegol gan gynnwys ogofau, staciau a bwâu. Nid oes llawer o arwynebedd o flaendraeth. Mae gan linell y clogwyn gyfeiriadaeth Gorllewin Gogledd Orllewin-Dwyrain De Ddwyrain nodweddiadol.

Nodweddion Hanesyddol a Diwylliannol

Mae yna henebion cynhanesyddol, bryngaerau o'r Oes Haearn, adeiladau a safleoedd o'r canol oesoedd ac ar ôl y cyfnod hwn, sydd i gyd o bwys cenedlaethol, gan gynnwys Brownslade, Flimston a Pricaston. Sefydlwyd Castellmartin ym 1938 a dyma'r yw'r elfen sengl fwyaf yn Ystad Hyfforddi Amddiffynnol Sir Benfro. Fe'i defnyddir gan y Fyddin, y Fyddin Dirigaethol, y Cadlanciau, gwasanaethau eraill, rhai lluoedd o dramor ac (yn unigryw yn y DU) gan unedau cerbydau brwydr arfog ar gyfer ymarferion gynyddiaeth byw sy'n tanio'n uniongyrchol. Ceir ardaloedd ardrawiad ar y tir ac ardal ddiogelwch fawr oddi ar y lan. Pan na fydd tanio mae mynediad i'r cyhoedd at Lwybr yr Arfordir. Mae ardaloedd bach iawn o Dirwedd o Ddiddordeb Hanesyddol Arbennig yng Nghymru Cwningar Ystafbwl a Thirwedd Gofrestredig o Ddiddordeb Hanesyddol Neilltuol yng Nghymru Dyfrffordd Aberdaugleddau o fewn yr ANT hon.

Nodiant y Map:

- Ffin y Parc Cenedlaethol
- Ffin yr ANT
- Ffin yr ANT wedi'i diffinio gan ffin y Parc Cenedlaethol

Gwerthusiad ac Argymhellion

ANT Rhif	Ardal Nodwedd	Meysydd Agwedd Gweledol a Synhwyrdd	Meysydd Agwedd y Dirwedd Ddaearegol	Meysydd Agwedd Cynefinoedd y Dirwedd	Meysydd Agwedd y Dirwedd Hanesyddol	Meysydd Agwedd y Dirwedd Ddiwylliannol
6	Meysydd Castellmartin/ Merrión	61 - Canolig 63 - Canolig 80 - Eithriadol	38-Canolig 238-Eithriadol	146- Eithriadol 359 - Uchel 608 - Canolig 765- Eithriadol	46173-Uchel 46186-Uchel 46187-Uchel 46189-Uchel 46190-Uchel	003-Eithriadol 819-Uchel 852-uchel

Termau Gwerthuso Agwedd LANDMAP:

Eithriadol: O Bwysigrwydd Cenedlaethol neu Ryngwladol
Uchel: O Bwysigrwydd Rhanbarthol neu Sirol
Canolig: O Bwysigrwydd Lleol
Isel: Ychydig o Bwysigrwydd neu Heb Fod yn Bwysig o Gwbl

(Mae'r cyfeirnodau yn y tabl yn cyfeirio at yr Meysydd Agwedd penodol a nodwyd)

Nodweddion Arbennig (Nodweddion Pwysig y Dirwedd)

- Mae yna ymdeimlad settledig i'r darn mawr hwn o laswelltir arfordirol agored, a chymeriad arfordirol cryf. Mae yna olygfeydd helaeth o'r môr agored o lawer o'r tir uwch ac ar hyd yr arfordir o lwybr yr arfordir
- Mae'r llinell amlwg o dyrau a meindyrau eglwysi ar hyd y pentrefi ar hyd y cribyn, sef Warren, St. Twynells a St. Petrox yn nodweddiadol o'r ardal leol ac maen nhw'n dal i ddominyddu'r gorwel, er gwaethaf lleoliad tyrau gwyllo'r maes milwrol bob hyn a hyn ar hyd rhannau o'r un cribyn
- Mae seiniau achlysurol y tanio trwm yn aflafar ac yn ymwthiol, ond pan nad ydyw'n bresennol dyma ardal agored iawn o'r Parc Cenedlaethol sy'n wyllt ac yn eithaf heddychlon
- Mae yma gynefinoedd o bwysigrwydd rhyngwladol ac mae yma ardaloedd sydd o werth ecolegol eithriadol, o ganlyniad
- Mae gan beth o'r arfordir o glogwyni calchfaen enghreifftiau da o graig ffurfiadau ac mae'r rhai nodedig yn cynnwys Staciau Elegug, sy'n tanlinellu gwerth daearegol eithriadol y dirwedd mewn rhannau o'r ardal
- Mae'r nodweddion hanesyddol ac archeolegol a gofnodwyd yn bwysig yn genedlaethol, ac mae hyn yn cyfiawnhau'r gwerth uchel a roddwyd i'r dirwedd hanesyddol. Yr eglwysi yw'r elfennau mwyaf amlwg o hyn
- Mae'r ardal hyfforddiant a'r meysydd milwrol hirsefydlog yn bodoli ochr yn ochr â statws y Parc Cenedlaethol, ond yn cyfrannu at gadwraeth bywyd gwyllt trwy ostwng ymyrraeth pobl, a chaniateir mynediad i'r cyhoedd ar hyd llwybr yr arfordir pan na fydd tanio byw ar waith. Mae llwybr arall ar gael hefyd, trwy Lwybr y Maes, sy'n rhoi mynediad di-dor ar hyd perimedr mewndirol Maes Castellmartin.

Tueddiadau Dirnadwy yn y Dirwedd

- Mae defnydd rhannau o'r ardal ar gyfer hyfforddi milwrol sych (defnyddio ffrwydron rhyfel gwag a pheirodechneg) a thanio byw gyda cherbydau brwydr arfog yn arwain at lefel gymharol isel o reolaeth yn yr ardaloedd hyn, ac felly mae'n edrych wedi'i hesgeuluso, braidd. Ond, mae'r diffyg ymyrraeth gan bobl a chŵn wedi bod o fudd i'r rhywogaethau bywyd gwyllt yn yr ardal. Yn ddiweddar, mae Cyngor Cefn Gwlad Cymru wedi hysbysu Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig Castellmartin.
- Mae effeithiau'r defnydd milwrol wedi atal difrod i lawer o safleoedd archeolegol ac eithrio ar lefel leol iawn, oherwydd ni chafwyd unrhyw aredig dwfn, isbriddio na gwaith draenio ar y tir. Diolch i'r gwaith atgyfnerthu a rheoli, mae nifer o'r nodweddion yn gwella.

Canllawiau Rheoli

- Cadw'r cymeriad arfordirol gyda lefelau isel o ddatblygiad adeiledig, a chynnal ffiniau cae traddodiadol. Sicrhau bod unrhyw adeiladau amaethyddol newydd yn parchu arwyddocâd hanesyddol a diwylliannol y dirwedd yn nhermau lleoliad, gosodiad, ffurf a defnyddiau adeiladu
- Dylid adfer waliau a pherthi sydd wedi cael eu hesgeuluso gyda rheolaeth briodol, gan gynnwys torri perthi'n rheolaidd
- Annog perchnogion tir i gymryd rhan mewn cynlluniau amaeth-amgylchedd, gyda phwyslais penodol ar hybu adferiad neu ailsefydliad waliau cerrig a pherthi ffin cae traddodiadol mewn lleoliadau gweledol pwysig
- Monitro lledaeniad rhedyn i'w atal rhag ymestyn i ardaloedd gweundir. Peidio â chaniatáu i dir sydd wedi'i wella'n amaethyddol i ymestyn i ardaloedd gweundir, glaswelltir clogwyni môr na glaswelltir niwtral Sicrhau, cyhyd ag sy'n bosib, nad yw henebion ac olion yn cael eu colli na'u difrodi. Cefnogi'r rheolaeth barhaol o gymhlethion adeiladau rhestredig Brownsllade, Flimston a Pricaston rhwng y Weinyddiaeth Amddiffyn ac Awdurdod y Parc Cenedlaethol.
- Cefnogi rheolaeth barhaus Maes Castellmartin, gan gydnabod efallai y bydd angen cymeradwyaeth ar ddatblygiad er mwyn cefnogi gofynion gweithredol y gwaith amddiffyn, ac annog gwarediad unrhyw asedau unwaith y cyhoeddir nad ydynt yn cael eu defnyddio mwyach.